

نگاهی به آغاز و پایان هشت سال دفاع مقدس

مدخل:

هفته اول مهر، همزمان با آغازین روزهای پاییز، هفته دفاع مقدس نامگذاری شده است. علت آن حمله وحشیانه و کور رژیم صدام حسین به ایران عزیزمان در ۳۱ شهریور سال ۵۹ است. با گرامیداشت یاد و خاطره دلاورمردیهای رزمندگان میهن اسلامی و با بزرگداشت یاد و خاطره شهدای گرانقدر و قهرمانان، به همین مناسبت باز نشر گزیده مقاله‌ای که "ایرنا" در همین مورد تهیه کرده را مناسب دیدیم که توجه شما را بدان جلب می‌کنیم:

جنگ هشت ساله حکومت صدام حسین علیه ایران در تاریخ ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ با حمله هوایی عراق به چند فرودگاه ایران و تعرض زمینی همزمان ارتش بعث به شهرهای غرب و جنوب ایران، آغاز شد.

این جنگ، ۱۹ ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی و چند روز پس از آن اتفاق افتاد که صدام، پیمان الجزایر را در برابر دوربین‌های تلویزیون بغداد پاره کرد. او در نطقی با تأکید بر مالکیت مطلق کشورش بر اروند رود (که وی آن را شط العرب نامید) و ادعای تعلق جزایر ایران به اعراب، جنگ را در زمین، هوا و دریا علیه ایران آغاز کرد.

این جنگ در حالی شروع شد که مردم ایران دوران نجات پس از انقلاب را می‌گذراندند و طبعاً به بازسازی کشور و آرامش و سازندگی می‌اندیشیدند، نیروهای مسلح نیز به دلیل آن که انتظار جنگ رانداشتند، از آمادگی چندانی برای رویارویی در یک نبرد بزرگ برخوردار نبودند، نظامیان عراق هم به همین دلایل در ماههای اول پس از شروع حمله، موفق شدند چند شهر مرزی را در غرب و جنوب ایران تصرف کنند.

دلایل آغاز جنگ تحمیلی علیه ایران

گرچه صدام حسین در ساعات میانی ۳۱ شهریور و پیش از صدور فرمان حمله به ایران، موضوع اختلافات مرزی را دلیل وقوع جنگ عنوان کرد، اما حتی خود او نیز می‌دانست این جنگ مرحله اجرایی نقشه برنامه ریزی شده، هدفمند و فرمانتخته‌ای است و دولت بغداد به دلیل اختلافات زمینی و دریایی خود با ایران، تنها داوطلب اجرای این نقشه شده است. واقعیت پنهان کار این بود که انقلاب اسلامی تنها سبب از بین بردن "جزیره ثبات غرب" در منطقه نشده بود، بلکه تمام الگوها و هنجارهای مورد نظر غرب در خاورمیانه و خلیج فارس را بر هم زده بود و انقلاب اسلامی در برابر نظام‌های لائیکیتی مورد نظر غرب در منطقه با صراحت، احیاء مذهب را صلا می‌داد.

علاوه بر آن قدرتهای بزرگ از این نگران بودند که ثبات مورد نظر آنان در خاورمیانه و همچنین جریان آرام و مطلوب نفت از خلیج فارس با تثبیت انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران به خطر افتد و به همین دلیل آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی با وجود اختلافات برخاسته از فضای جنگ سرد در نارضایتی از انقلاب اسلامی ایران موضع یکسانی داشتند.

جمهوری اسلامی ایران در طول یک سال و چند ماه قبل از وقوع جنگ تحمیلی با فشارهای برون مرزی متعددی روبرو شد که از جمله آن جنگ تبلیغاتی، سیاسی روانی، محاصره اقتصادی؛ بلوکه کردن دارایی‌های ایران؛ تهدیدات نظامی (مداخله نظامی در طیس)؛ تحریف ماهیت انقلاب اسلامی در عرصه بین‌المللی؛ دامن زدن به تروریسم و ناامنی داخلی و حمایت از آنان بود.

هدف از این اعمال، بدبین ساختن افکار عمومی جهان نسبت به انقلاب اسلامی، جلوگیری از شناسایی سیاسی جمهوری اسلامی و فراهم ساختن زمینه‌های جنگ علیه ایران بود.

صدام در حقیقت فریب توطئه خارجی را خورد و جاه طلبی اش محرکی برای انتخاب عراق در اجرای این توطئه بود، البته در کنار این جاه طلبی، صدام انگیزه‌های جداگانه‌ای نیز برای جنگ داشت؛ صدام از تأثیر انقلاب اسلامی ایران بر جمعیت ۶۰ درصدی شیعیان عراق نگران بود؛ او همانگونه که خود و دولتمردانش به دفعات اعلام کردند از پیمان الجزیره نارضایتی بود و در پی فرصتی برای لغو آن و حل یکسره اختلافات مرزی دو کشور مطابق میل خود بود؛ صدام بعدها که از زبان سیاستمداران عراقی و غیر عراقی منتشر شد مایل

بود در برنامه نابودی انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران و از بین بردن خطر تفکر اسلامی برای استعمارگران در منطقه پیشقدم شود تا بتواند حمایت دولتهایی را که با پیروزی انقلاب اسلامی منافعشان به خطر افتاده بود، جلب کند و خود، رهبری جهان عرب را به دست گیرد.

به همین دلیل بسیاری از تحلیلگران سیاسی، جنگ تحمیلی عراق علیه ایران را تهاجمی فرا منطقه‌ای و برخاسته از اراده برون مرزی می‌شمارند.

حوادث بعدی نشان داد که آمریکا و متحدانش در تبیین واقعیت‌ها، اشتباه کرده و دچار خوش بینی شده بودند، این موضوع ناشی از ماهیت رخدادهای سیاسی، اجتماعی و اطلاعات نادرست آمریکا بود و آمریکا با وجود نظام و سیستم اطلاعاتی اش، همچنین حضور طولانی مدت در جامعه ایران، فاقد اطلاعات واقعی بود و نتوان تبیین صحیح این اطلاعات را نیز نداشت.

مجموعه این مسائیل، آمریکا و هم پیمانانش را به چالشی با جامعه ایران کشاند که هنوز بعد از گذشت نزدیک به سه دهه به پایان نرسیده است. گرچه در این مدت تحولات زیادی رخ داد، اما به طور قطع، آنچه آمریکایی‌ها از آن هراس داشتند اتفاق افتاد؛ انقلاب اسلامی ایران در برگرفتن غبار از چهره اسلام و خارج ساختن آن از کنج راکد عبادتگاه‌ها به صحنه سیاسی جوامع بشری موفق بود.

نمیدات صدام برای جنگ تحمیلی

صدام که اساساً با نیت مبارزه با جمهوری اسلامی ایران در ۲۵ تیر ۱۳۵۸ با کودتا در عراق به قدرت رسیده بود، اقداماتی مقدماتی را انجام داد که اخراج هزاران ایرانی از عراق در نیمه دوم ۱۳۵۸، توزیع اسلحه بین عوامل ضد انقلاب حمایت از بمب گذاران و طراحی انفجارهای مکرر در خطوط راه آهن و تأسیسات نفتی از جمله این اقدامات بود.

پناه دادن به ژنرال‌های فراری حکومت پهلوی؛ انتخاب اسامی مجعول برای شهرهای ایران در نقشه‌ها و کتابهای درسی (عراق اهواز را "الاحواز"، خرمشهر را "محمرة"، آبادان را "عبادان"، سوسنگرد را "خفاجیه" و بالاخره خوزستان را "عربستان می‌نامید")، الحاق خیالی این شهرها به قلمرو جغرافیایی عراق؛ تحریکات و تجاوزات مکرر مرزی، انعقاد قراردادهای خرید هواپیماهای میراژ، میگ و توپولف، تقویت بدون دلیل نیروهای عراقی در مرز مشترک دو کشور و ایجاد موانع از قبیل سنگرهای بتونی، سیمهای خاردار از اقدامات مقدماتی صدام برای فراهم آوردن زمینه یک تهاجم گسترده نظامی علیه جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌آمد.

دولتمردان عراقی از همان ابتدای تجاوزشان تمامی توان سیاسی، نظامی و تبلیغی خود را برای به زانو درآوردن انقلاب اسلامی ایران به کار بستند، همچنین در جبهه سیاسی هیأت‌های بسیاری را روانه کشورهای اروپایی، آفریقایی و آسیایی کردند و در این مأموریتها تلاش داشتند تا اهداف و مقاصد خود در تحمیل جنگ به جمهوری اسلامی ایران را نزد جهانیان توجیه کنند.

در نیمه اول دهه ۱۳۶۰ روزنامه‌ها و رسانه‌های ارتباط جمعی آمریکا و اروپا مملو از مقالات و گزارش‌هایی بود که در آنها، به اهداف و نقشه‌های مقامات عراقی در به راه انداختن جنگ و علت حمایت کشورهای غرب و شرق از آنها اشاره شده بود که در این مقالات در توصیف اهداف جنگ به سرکوب بنیادگرایی در منطقه، توقف صدور انقلاب اسلامی، کاستن از خطر بالقوه برای حکومت صهیونیستی، رفع نگرانی دولتهای عرب خلیج فارس از قدرت ایران اشاره شده بود.

عراقی‌ها در خلال جنگ، تمام قوانین و مقررات بین‌المللی را زیر پا گذاشتند، پیمان الجزایر، پیمان منع کاربرد سلاحهای شیمیایی، پیمان منع حمله به اماکن مسکونی، پیمان مربوط به ضرورت رفتار انسانی

